

חנוך לנער על פי דרכו:

רשמים מקליניקה מרובת מטפלים ומרובת שיטות טיפוליות

ארנון רולניק, צחי אברמוב, נפתלי אדרי, ענת אריאל, גילי גור-רבינוביץ, אסף גיטלר, דרור גרוניך, תמר דגן, נעמי טאובר, חיה יניב, דן כהן סייג, שלומי לוי, יוסי שורץ ויערה שני

רקע מדעי

עולם הפסיכותרפיה נחלק כבר שנים בין שתי תפיסות:

(א) תפיסת "הקשר בין המטפל למטופל הוא הקובע".

(ב) תפיסת "הטכניקה הטיפולית היא העיקר".

שתי התפיסות חוצות את המחנות הטיפוליים השונים. כך למשל

נמצא שתפיסת "הטכניקה היא העיקר" מנהלת לא מעט

מטפלים, הן דינמיים והן קוגניטיביים, והבנת חשיבותו של

הקשר בין המטפל למטופל גם היא מאחדת מטפלים מכל

הגישות הטיפוליות.

מטרת העבודה

בעבודה זו נציג צילום זמני של כ-100 מטפלים בקליניקה שלנו בשלושת החודשים האחרונים. הנתונים שיוצגו יתמקדו

בסיטואציה בה מגיע מטופל חדש לקליניקה והדרך בה התמודדנו עם השאלה: האם נבחר לו טיפול בשיטה מסוימת

בהתאם לבעיה בגינה פנה, או נתאים לו מטפל בעל מאפיינים אישיותיים שיקלו על יצירת הקשר הטיפולי.

שיטות

הסטטיסטיקה, אף שתהיה תיאורית בעיקרה, תציג את התפלגות סוגי הטיפול ואת המשקל שניתן לכל אחד מהמרכיבים

(מאפייני מטפל ושיטה) בתהליך הניתוב.

ממצאים

הממצאים מראים כי ברבע השנה האחרונה, 13% מהמטופלים

הופנו לטיפול ביופידבק, 21% הופנו לטיפול קוגניטיבי, 27%

הופנו לטיפול דינמי ו-34% הופנו לטיפול משולב (סימפטומטי

ואישיותי, כולל טיפול ממוקד טראומה באמצעות EMDR).

בניסיון לראות מה הייתה מערכת השיקולים בהפניה לטיפול

(התאמת טכניקה או התאמת המטפל), נערך ניתוח פוסט הוק

אשר הציג את התמונה הבאה: ברוב המקרים הבחירה הייתה

משולבת – הן על בסיס השיטה והן על בסיס מאפייני המטפל.

עם זאת הניתוח הראה העדפה ברורה של המחבר הראשון

להתאים את מאפייני המטפל למטופל. כלומר, התאמה זו הינה

בעלת משמעות רבה יותר בקליניקה שלנו מאשר ההתאמה בין המטופל לטכניקה.

מסקנות

ברור כי מדובר בהעדפות ותפיסת עולם של המחבר הראשון. אך עם זאת, לאור שביעות הרצון הרבה יחסית של מטופלים

ואחוז הנשירה הנמוך מאוד – ניתן להניח כי שיטת ההחלטה המשקללת הן את מאפייני המטפל והן את השיטה הטיפולית

מצדיקה את עצמה.

פתרונות נוספים לדילמה כפי שאנו מיישמים אותה בקליניקה: הצמדת שני מטפלים לאותו מטופל, וכך לאפשר מגוון שיטות

ומגוון דמויות טיפוליות. כך יכול להתאפשר טיפול עם שני מטפלים העובדים בו זמנית עם מטופל או טיפול משולב שמתחיל

בגישה דינמית ומשלב גישות קוגניטיביות, או טיפול שמתחיל בהתמקדות סימפטומטית וממשיך בטיפול במרכיבים

האישיותיים של הפונה.

נסיים במסקנה הנרמזת בכותרת: חנוך לנער על פי דרכו – כלומר התאם לכל מטופל את אותו שילוב מורכב בין סוג

הנוכחות של המטפל לבין הגישה הטיפולית שתסייע לו.